

Zarządzenie wewnętrzne Nr R.021.1.65.2024
Rektora Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie
z dnia 19 lipca 2024 r.

**w sprawie organizacji prowadzenia przedmiotów swobodnego wyboru zamieszczonych
w programach studiów na kierunkach pierwszego stopnia, drugiego stopnia oraz
jednolitych magisterskich**

Na podstawie art. 23 ust.1 i 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz.U.2023. 742 t.j. z późn.zm.) oraz w związku z wytycznymi do projektowania programów studiów w Uniwersytecie Jana Długosza w Częstochowie zarządzam, co następuje:

§ 1

W programie studiów każdego kierunku występują przedmioty tzw. „swobodnego wyboru”, za wyjątkiem kierunków, dla których obowiązujące standardy kształcenia nie przewidują takiej możliwości.

§ 2

1. Przedmiotom swobodnego wyboru przypisuje się łącznie liczbę punktów ECTS od 5 do 9 punktów na studiach I stopnia, od 4 do 6 na studiach II stopnia oraz od 9 do 15 na studiach jednolitych magisterskich (dla przedmiotu od 1 do 3 punktów ECTS i liczbie godzin odpowiednio od 15 do 45).
2. Przedmiot swobodnego wyboru występuje w programie studiów na każdym roku w semestrze zimowym lub/i letnim, z wyjątkiem roku pierwszego studiów I stopnia oraz jednolitych magisterskich, na których wprowadza się przedmiot swobodnego wyboru w semestrze letnim w wymiarze 15 godzin, z przypisanym 1 punktem ECTS.
3. Liczba godzin przedmiotów swobodnego wyboru wynosi odpowiednio od 75 godzin zajęć w programie studiów na studiach I stopnia, od 60 godzin zajęć na studiach II stopnia oraz od 135 godzin zajęć na studiach jednolitych magisterskich.
4. Student wybiera przedmioty swobodnego wyboru spośród wszystkich przedmiotów zaproponowanych jako przedmioty swobodnego wyboru - ogólnouczelniane albo jako przedmioty swobodnego wyboru przez wydziały Uniwersytetu (w tym kolegia zwane dalej wydziałami) w danym roku akademickim.
5. Wydziały mogą zawęzić możliwość korzystania z oferty przedmiotów swobodnego wyboru do propozycji określonych obszarów wiedzy.
6. Jako przedmiot swobodnego wyboru - ogólnouczelniany (PSW-O) proponuje się następujące zajęcia organizowane przez jednostki:
 - 1) zajęcia PSW-OP w języku polskim, proponowane przez wydziały, w każdym semestrze po cztery 15-godzinne wykłady z każdego wydziału (z przypisanym 1 punktem ECTS za wykład 15-godzinny), niewynikające z programów studiów określonych dla kierunków, z założeniem każdorocznej zmiany tematyki wykładu. W przypadku prowadzenia

wykładów przez profesorów zagranicznych możliwe jest uruchomienie kolejnych wykładów;

- 2) zajęcia PSW-OA w języku angielskim (opcjonalnie i po wyrażeniu zgody przez prorektora właściwego ds. dydaktycznych, możliwe jest przedstawienie oferty w języku niemieckim), zaproponowane przez wydziały, w każdym semestrze po jednym 15-godzinny wykładzie z każdego wydziału (z przypisanym 1 punktem ECTS za wykład), niewynikającym z programów kształcenia określonych dla kierunków, z założeniem każdorocznej zmiany tematyki wykładu.

W przypadku prowadzenia wykładów przez profesorów zagranicznych możliwe jest uruchomienie kolejnych wykładów;

- 3) zajęcia PSW-OS - zajęcia z zakresu kultury fizycznej i sportu, proponowane przez Studium Wychowania Fizycznego i Sportu, w każdym semestrze:

a) 4 zajęcia w wymiarze 30 godzin (2 punkty ECTS);

b) 4 zajęcia w wymiarze 15 godzin (1 punkt ECTS);

- 4) zajęcia PSW-OJ - zajęcia z zakresu języków obcych w formie konwersacji językowych:

a) proponowane przez Studium Nauki Języków Obcych w każdym semestrze:

– 4 zajęcia w wymiarze 30 godzin (2 punkty ECTS);

– 2 zajęcia w wymiarze 15 godzin (1 punkt ECTS);

b) proponowane przez Uniwersyteckie Centrum Kształcenia Ustawicznego poszerzające ofertę PSW-OJ;

- 5) zajęcia PSW-OT - zajęcia z zakresu tutoringu akademickiego, proponowane opcjonalnie przez Wydziały po jednych zajęciach dla każdego kierunku niezależnie od stopnia, w każdym semestrze w formie warsztatów w wymiarze 15 godzin (1 punkt ECTS);

- 6) zajęcia PSW-BO - zajęcia z zakresu bezpieczeństwa osobistego, proponowany przez Katedrę Nauk o Bezpieczeństwie, w każdym semestrze w formie ogólnego wykładu 15 godzin (1 punkt ECTS) oraz 15 godzin ćwiczeń (1 punkt ECTS) (planuje COW WNS).

7. Warunkiem uruchomienia zajęć z PSW-O jest zapisanie się na zajęcia:

- wykładowe min. 25 osób (za wyjątkiem zajęć prowadzonych przez profesora zagranicznego);
- z zakresu kultury fizycznej i sportu min. 15 osób, max. 18 osób;
- z zakresu języków obcych min. 15 osób;
- z zakresu tutoringu min. 4 osoby, max. 6 osób;
- z zakresu bezpieczeństwa osobistego: wykład - min. 20 osób, ćwiczenia – min. 15 osób, max. 30 osób.

8. Jednostka realizująca zajęcia przed zapisami określa maksymalną liczbę osób dla określonych zajęć.

9. Przy planowaniu PSW-OP, PSW-OA, PSW-OS, PSW-OJ, PSW-OT, PSW-OB stosuje się następujące zasady:

1) zajęcia planowane są w terminach:

Wtorek 8.00-8.45 oraz 8.45-9.30

Czwartek 17.00-17.45 oraz 17.45-18.30

W terminach tych nie planuje się innych zajęć w Uczelni.

Osoby prowadzące przedmiot PSW-OT mogą, za zgodą zapisanych na ten przedmiot studentów oraz dziekana ds. studenckich właściwego wydziału, wnioskować o zmianę terminu realizowania tych zajęć

2) zajęcia PSW-OP planowane są w salach:

Collegium Medicum, ul. Armii Krajowej 13/15, s. AB-1023 (96 miejsc)

Wydział Humanistyczny, ul. Armii Krajowej 36a, s. DE-12 (114 miejsc)

Wydział Prawa i Ekonomii, ul. Zbierskiego, s. ZB 1/01 (300 miejsc)

Wydział Nauk Ścisłych Przyrodniczych i Technicznych, ul. Armii Krajowej 13/15, s. A-22 (250 miejsc)

Wydział Nauk Społecznych, ul. Waszyngtona 4/8, s. W-121 (400 miejsc)

Wydział Sztuki, ul. Waszyngtona 4/8, s. W-54 kinowa (120 miejsc);

3) zajęcia PSW-OA planowane są w salach:

Collegium Medicum, ul. Armii Krajowej 13.15, A-139 (65 miejsc)

Wydział Humanistyczny, ul. Zbierskiego, s. ZB-0/13 (60 miejsc)

Wydział Prawa i Ekonomii, ul. Zbierskiego, s. ZB-0/12 (60 miejsc)

Wydział Nauk Ścisłych Przyrodniczych i Technicznych, ul. Armii Krajowej 13/15, AB-3014 (67 miejsc)

Wydział Nauk Społecznych, ul. Zbierskiego, s. ZB-0/14 (60 miejsc)

Wydział Sztuki, ul. Zbierskiego, s. ZB-5/02 (40 miejsc);

4) zajęcia PSW-OJ planowane są w salach Studium Języków Obcych;

5) zajęcia PSW-OS planowane są w salach Akademickiego Centrum Sportu;

6) zajęcia PSW-OT planowane są w salach Wydziału, którego pracownik będzie prowadził zajęcia;

7) zajęcia BO planowane są w sali, ul. Zbierskiego, ZB 1/05 (100 miejsc).

10. Jako przedmioty swobodnego wyboru PSW określa się wszystkie wykłady na wszystkich kierunkach prowadzonych przez wydziały (w szczególnych i uzasadnionych przypadkach

wydział może zdecydować o nieprzedstawianiu wykładu w ofercie przedmiotów swobodnego wyboru).

W przypadku przedmiotu, który posiada określoną łączną punktację ECTS dla wykładu i ćwiczeń przyjmuje się, że dla wykładu w liczbie 15 godzin student spoza kierunku może uzyskać 1 punkt ECTS, dla wykładu w liczbie 30 godzin student spoza kierunku może uzyskać 2 punkty ECTS.

11. Na studiach niestacjonarnych możliwe jest wprowadzenie przedmiotów do wyboru w miejsce przedmiotów swobodnego wyboru, przy zachowaniu niezbędnej proporcji 30% zajęć do wyboru przez studenta oraz przy uzyskaniu takich samych jak na studiach stacjonarnych efektów uczenia się .
12. Możliwe jest samodzielne wskazanie przez studenta jako przedmiotu swobodnego wyboru zajęć na innym kierunku studiów prowadzonych przez inną uczelnię, po złożeniu przez studenta podania do dziekana wydziału z:
 - prośbą o zgodę na uczęszczanie na zajęcia poza uczelnią w ramach przedmiotu swobodnego wyboru;
 - nazwą przedmiotu;
 - miejscem jego realizacji (nazwa uczelni, wydział, kierunek studiów);
 - wymienionymi efektami uczenia się osiąganymi na tym przedmiocie;
 - liczbą punktów ECTS w liczbie równej lub wyższej od określonej dla przedmiotów swobodnego wyboru w programie studiów w wybranym semestrze;
 - pisemnym potwierdzeniem zgody innej uczelni na udział w zajęciach (wraz z podpisem i pieczęcią dziekana wydziału innej uczelni, na której zajęcia są prowadzone).
- 13 Dziekan wydziału może wprowadzić jako przedmioty swobodnego wyboru zajęcia niebędące wykładami, biorąc pod uwagę liczbę miejsc możliwych do przeznaczenia w grupie dla studentów spoza kierunku. W przypadku zajęć niebędących wykładami niezbędne jest zaliczenie przez studentów wszystkich efektów uczenia się określonych w karcie przedmiotu. Liczba przyznanych za przedmiot punktów ECTS jest zgodna z liczbą określoną w karcie przedmiotu.
- 14 Student podejmujący studia na drugim kierunku może otrzymać zaliczenie przedmiotów swobodnego wyboru i uzyskać przypisane do nich punkty ECTS na podstawie przedmiotów zaliczonych na innym kierunku studiów, zgodnie z decyzją Dziekana wydaną na wniosek studenta.

§ 3

Informacje o przedmiotach tzw. „swobodnego wyboru” w programie studiów:

1. Przedmiot swobodnego wyboru umieszcza się w planie studiów z następującym opisem:

„Przedmiot swobodnego wyboru student wybiera spośród wykładów określonych przez Wydziały UJD oraz określonych jako przedmioty swobodnego wyboru-ogólnouczelniane w danym semestrze tak, aby uzyskać minimalną określoną liczbę punktów ECTS. W ofercie przedmiotów swobodnego wyboru mogą znaleźć się samodzielne wykłady, a także wykłady należące do większych modułów (w tym wypadku do wykładu przypisana jest określona liczba punktów ECTS: dla wykładu w liczbie 15 godzin 1 punkt ECTS, dla wykładu w liczbie 30 godzin 2 punkty ECTS)”.

2. W programach studiów umieszcza się karty przedmiotów swobodnego wyboru z następującymi informacjami: Student uczęszczający na przedmiot swobodnego wyboru uzyskuje następujące efekty uczenia się: 1. rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie; 2. rozumie potrzebę podnoszenia kompetencji zawodowych i osobistych”.

W przypadku przedmiotów swobodnego wyboru:

- można określić wymagania wstępne, z wyjątkiem PSW-OP, PSW-OA i PSW-BO;
 - jako metodę weryfikacji efektów uczenia się osiągniętych tylko na wykładzie przez studentów spoza kierunku, niezbędną dla osiągnięcia wymaganych punktów ECTS, proponuje się zasadę obecności na zajęciach oraz metodę samooceny studenta, wyrażoną w formie odpowiedzi na pytania o osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się dzięki wykorzystaniu w projektowaniu własnych studiów formuły swobodnego wyboru;
 - na przedmiotach swobodnego wyboru wprowadza się metody aktywizacji studentów, np. w formie wykładu interaktywnego, pozwalające na osiągnięcie kompetencji społecznych, w których student może wykazać się zainteresowaniem tematyką przedmiotu swobodnego wyboru; osiągnięte kompetencje weryfikuje się poprzez metodę samooceny studenta;
 - można określić kilka innych efektów uczenia się dla studentów spoza kierunku, a jeśli prowadzony wykład jest wykładem monograficznym (także wykładem monograficznym prowadzonym w języku obcym) albo samodzielnym wykładem bez ćwiczeń i laboratoriów student powinien osiągnąć wszystkie zakładane dla przedmiotu efekty uczenia się;
 - wszystkie osiągnięte przez studentów efekty uczenia się w ramach przedmiotów swobodnego wyboru są potwierdzane zgodnie z procedurą weryfikacji efektów uczenia się.
3. Karty przedmiotów swobodnego wyboru oraz informacje o punktacji ECTS upublicznia się poprzez umieszczenie w USOSweb w terminie do 15 września.
 4. Dla wykładów jako przedmiotów swobodnego wyboru określa się limit miejsc dla studentów spoza kierunku ze względu na pojemność sal. Limit miejsc po odliczeniu studentów kierunku wprowadza się do systemu USOS.

5. Wykłady określone jako przedmioty swobodnego wyboru planuje się w jak największych salach.
6. W systemie USOS przedmioty swobodnego wyboru na studiach stacjonarnych w kodzie przedmiotu mają oznaczenie PSW.
7. W przypadku wykładów jako przedmiotów swobodnego wyboru stosuje się ocenę w formie „binarnej” (zaliczenie/niezaliczenie) osiągnięcia przez studenta założonych efektów uczenia się.
8. Nie jest możliwe przepisywanie zaliczenia z tego samego przedmiotu swobodnego wyboru, realizowanego we wcześniejszych semestrach.

§ 4

Informacje dla studentów:

1. Studenci, rejestrujący się na przedmioty swobodnego wyboru, wybierają przedmioty niezwiązane ze studiowanym kierunkiem.
2. Zapisy na przedmiot swobodnego wyboru rozpoczynają się w USOS-web po opublikowaniu rozkładów zajęć w danym semestrze, aby student mógł zapisać się na przedmioty niekolidujące z jego rozkładem zajęć.
3. Student, który nie dokona zapisu na żaden przedmiot swobodnego wyboru w wyznaczonym terminie w USOS-web, zostanie wpisany na przedmiot wskazany przez prodziekana wydziału właściwego ds. dydaktyki.
4. Student wybiera przedmioty swobodnego wyboru z oferty dydaktycznej spoza programu studiów swojego kierunku (w trakcie wyboru elektronicznego w systemie USOS-web – rejestracja żetonowa, należy kierować się kodami przedmiotów, określającymi przynależność przedmiotu do programu studiów określonego kierunku).

§ 5

Traci moc Zarządzenie wewnętrzne Nr R-0161/116/2017 Rektora Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie z dnia 22 września 2017 r. w sprawie instrukcji umieszczenia w programach kształcenia na kierunkach studiów I i II stopnia przedmiotów tzw. „swobodnego wyboru”.

§ 6

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Rektor

Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie

prof. dr hab. Anna Wypych-Gawrońska